

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Гребінки Галини Ярославівни «Удосконалення фізичної та технічної підготовки баскетболістів на етапі попередньої базової підготовки», поданої з метою присудження їй ступеня доктора філософії за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Дисертація Гребінки Галини Ярославівни «Удосконалення фізичної та технічної підготовки баскетболістів на етапі попередньої базової підготовки» є актуальною завершеною самостійною науковою кваліфікаційною працею, яка має теоретичне та практичне значення, в цілому відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р. «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» та Наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації (зі змінами)», й може бути рекомендованою до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

Актуальність обраної теми

В умовах сьогодення, значного росту спортивної майстерності провідних баскетбольних команд світу, гравці яких досконало володіють різноманітними прийомами техніки гри і виконання яких базується на високому рівні розвитку фізичних якостей, вимоги до необхідності удосконалення системи підготовки резервів стоїть особливо гостро. Позитивний результат гри залежить від багатьох факторів, у тому числі від рівня фізичної та технічної підготовленості гравців, ступеня володіння технічними навичками та характерного стилю гри.

Вимоги дня визначають напрямок роботи тренерів та вчених з пошуку більш сучасних і якісних технологій підготовки баскетболістів, що спираються на оптимізацію багаторічної підготовки з урахуванням вікових особливостей формування здібностей і закономірностей становлення, розвитку і вдосконалення спортивної майстерності. Причому, все більше теорія і практика баскетболу вимагає пошуку зв'язків, критеріїв оцінки становлення та

взаємозв'язку фізичної та технічної підготовленості баскетболістів, як найважливіших складових їх спортивної майстерності.

Рівень і динаміка розвитку фізичної, технічної та інших сторін підготовленості баскетболістів багато в чому залежить від змісту навчально-тренувальних програм та вмінням тренера реалізувати їх у практичній діяльності. Зважаючи на значну інтенсифікацію гри, що у кінцевому результаті ускладнює процес фізичної підготовки і викликає необхідність вдосконалення методики, яка б дозволила не тільки підвищувати показники профільних фізичних якостей, але і забезпечувати їх реалізацію у взаємозв'язку з технікою гри.

Отже, аналіз навчальної програми для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю і розробка на цій основі практичних рекомендацій, може суттєво вплинути на якість підготовки юних спортсменів у баскетболі. Саме тому, важливість фізичної і технічної підготовки, як основних складових спортивної майстерності, обумовило вибір теми дисертаційного дослідження «Удосконалення фізичної та технічної підготовки баскетболістів на етапі попередньої базової підготовки».

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизна

Обґрунтованість наукових положень дисертації базується на використанні таких методів дослідження: педагогічні (теоретичні: теоретичний аналіз і узагальнення наукової та методичної літератури, документальних матеріалів, даних мережі інтернет; емпіричні: спостереження (вивчення показників змагальної діяльності баскетболістів), тестування фізичної та технічної підготовленості баскетболістів, педагогічний експеримент)); медико-біологічні (оцінка фізичного розвитку баскетболістів – зросту та зросту, стоячи навшпиньках з піднятою рукою вгору, ваги); методи математичної статистики

(середнє арифметичне, стандартне відхилення, середнє квадратичне відхилення, коефіцієнт кореляції, факторний аналіз методом головних компонентів).

Перший розділ «Актуальні питання фізичної та технічної підготовки баскетболістів у системі багаторічного удосконалення» містить наукову інформацію, пов'язану з актуальними питаннями фізичної та технічної підготовки баскетболістів у системі багаторічного удосконалення. Узагальнено теоретичні та методичні аспекти удосконалення фізичної та технічної підготовки баскетболістів на різних етапах навчання. Здобувачка звернула увагу, що для забезпечення належного рівня фізичної та технічної підготовки баскетболістів важливий зміст навчально-тренувальних програм, засобів та методів, з урахуванням вікових особливостей формування здібностей та становлення технічної майстерності. Визначено послідовні кроки, що потребують розв'язання у ході цього дослідження, а саме: визначити структуру і зміст фізичної та технічної підготовки баскетболістів; визначити вікову динаміку розвитку рухових якостей та технічної підготовки баскетболістів на етапі попередньої базової підготовки (10–14 р.); на основі факторного аналізу розробити програму удосконалення фізичної та технічної підготовки баскетболістів на етапі попередньої базової підготовки; експериментально перевірити ефективність програми удосконалення фізичної та технічної підготовки спортсменів на етапі попередньої базової підготовки з баскетболу.

Другий розділ «Методи та організація дослідження» містить загальну характеристику використаних методів дослідження: теоретичного аналізу та узагальнення даних наукової та методичної літератури й інформаційної мережі Інтернет, аналізу документальних матеріалів, педагогічного спостереження, тестування фізичної та технічної підготовленості баскетболістів, педагогічного експерименту, методів математичної статистики. Конкретизовано їхнє застосування в межах зазначеного дослідження.

Обґрунтованість отриманих результатів забезпечена опрацюванням 232 джерел інформації; проведеним аналізом 29 матчів спортсменів 13–14 років (ВЮБЛ) за допомогою статистичного протоколу за комп'ютерною програмою «SmartStat»; проведенням педагогічного експерименту за участі 100

спортсменів (по 50 в контрольній та експериментальній групах) тривалістю 6 місяців (3 місяці – фізична підготовка, 3 місяці – технічна підготовка), застосуванням методів параметричної статистики (t-критерій Стьюдента для визначення очікуваної різниці між двома середніми сукупностями).

Третій розділ «Фізична та технічна підготовленість баскетболістів на етапі попередньої базової підготовки» подано власні емпіричні результати щодо фізичної та технічної підготовленості баскетболістів віком 10–14 років. Визначений взаємозв'язок між показниками фізичної та технічної підготовленості баскетболістів та факторний аналіз баскетболістів у вікових групах 10–12 та 13–14 років. На підставі отриманих результатів сформовані експериментальні чинники, які лягли в основу експериментальної програми.

У четвертому розділі «Програма фізичної та технічної підготовки баскетболістів віком 10–14 років на етапі попередньої базової підготовки та її експериментальна перевірка» описано зміст експериментальної програми, визначено експериментальні чинники та описано засоби, які використовувалися для її реалізації. Подані результати педагогічного експерименту, які підтверджені достовірними відмінностями у внутрішньо групових показниках контрольної та експериментальної груп.

У п'ятому розділі «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» проведено аналізування, обговорення та узагальнення даних, отриманих на різних етапах дослідження, а також їх зіставлення з науковими результатами фахівців галузі.

Висновки містять чотири положення, що відповідають поставленим завданням та доповнені перспективами подальших досліджень у зазначеному науковому напрямі.

Основні результати дисертації мають достатній рівень наукової новизни:

- *уперше* обґрунтовано програму фізичної та технічної підготовки баскетболістів на етапі попередньої базової підготовки з урахування вікових особливостей розвитку фізичних якостей та об'єктивних параметрів оцінювання рівня фізичної та технічної підготовленості;

- *уперше* визначена факторна структура фізичної та технічної підготовленості баскетболістів віку 10–14 років, значення якої дозволяє підвищити ефективність програми підготовки спортсменів, спрямованість планування фізичної та технічної підготовки в системі багаторічного тренування;
- *удосконалено* наукові дані щодо значущості показників змагальної діяльності для оцінки підготовленості баскетболістів;
- *удосконалено* наукові дані стосовно аналізу показників змагальної діяльності у баскетболі на етапі попередньої базової підготовки;
- *набули подальшого розвитку* наукові дослідження щодо особливостей тренувальної та змагальної діяльності на етапі попередньої базової підготовки.

Практичне значення результатів дисертації: розроблено програму удосконалення фізичної та технічної підготовки баскетболістів на етапі попередньої базової підготовки, з урахуванням вікових особливостей формування здібностей і закономірностей становлення технічної майстерності.

Результати дисертації впроваджено в навчально-тренувальний процес Комунального закладу Львівської обласної ради «Львівська обласна дитячо-юнацька спортивна школа», про що свідчать відповідні акти впровадження.

Повнота викладення матеріалів у публікаціях положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Основні наукові результати дисертації висвітлені в 9 наукових публікаціях здобувачки, з яких три – у наукових фахових виданнях України, дві – у наукометричній базі Scopus та чотирьох публікаціях апробаційного характеру. Кількість статей, зарахованих за темою дисертації, відповідає вимогам п. 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії.

Статті, опубліковані після набрання чинності Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня

доктора філософії, що зараховані за темою дисертації мають активний ідентифікатор DOI (Digital Object Identifier).

Вивчення змісту публікацій вказує, що вони повною мірою відображають зміст отриманих у дисертації результатів дослідження.

Окрім того, основні теоретичні положення дисертації були представлені на: Міжнародній науковій конференції «Молода спортивна наука України» (2022, 2023, Львів); «Recent advances in scientific world» (2021, Monterrey, Mexico), «Science, education, innovation: topical issues and modern aspects» (2022, Tallinn, Estonia), конференціях професорсько-викладацького складу та аспірантів кафедри спортивних та рекреаційних ігор (2020–2023 рр.).

Відповідність вимогам

до дисертації здобувачки ступеня доктора філософії

Дисертація Гребінки Галини Ярославівни «Удосконалення фізичної та технічної підготовки баскетболістів на етапі попередньої базової підготовки» (наукові керівники: доктор наук з фіз. виховання і спорту, проф. Корягін В.М., канд. наук з фіз. виховання і спорту, доц. Ковцун В.І.), є завершеною науково-дослідною роботою та містить нові науково обгрунтовані результати проведених здобувачкою досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для галузі фізичної культури і спорту.

За оформленням і структурою дисертація відповідає основним вимогам до дисертацій здобувача ступеня доктора філософії. Згідно Акту метрологічної експертизи та перевірки первинної документації матеріалів та академічної доброчесності, порушень не виявлено.

Публічна презентація здобувачкою наукових результатів дисертації та її обговорення відбулися 27.12.2023 р. на засіданні кафедри спортивних та рекреаційних ігор Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського, протокол №7.

ВИСНОВОК

За результатами розгляду дисертації Гребінки Галини Ярославівни «Удосконалення фізичної та технічної підготовки баскетболістів на етапі попередньої базової підготовки», наукових публікацій за її темою, встановлення особистого внеску здобувачки, а також за результатами публічної презентації здобувачкою наукових результатів дисертації та її обговорення, кафедра спортивних та рекреаційних ігор – структурний підрозділ Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського, вважає дисертацію актуальною завершеною самостійною науковою кваліфікаційною працею, яка має теоретичне та практичне значення, в цілому відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», Наказу МОН України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації (зі змінами)», й може бути рекомендована до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

Головуючий на засіданні

кандидат наук з фізичного виховання

та спорту, доцент

07.02.24р.

Валерій МЕЛЬНИК

Засвідчую:

підпис *Мельника В.*
Ст. відділу кадрів *[Signature]*